

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๙ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๖๘/๒๕๖๓

เรื่อง สิทธิชุมชน กรณีกล่าวอ้างว่า โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแวงอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง กรมทรัพยากรน้ำ

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๔๕๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ กล่าวอ้างว่า เมื่อปี ๒๕๕๙ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) กำหนดให้มีการดำเนินโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแวง กำลังการผลิต ๙๑๒ เมกะวัตต์ บริเวณแขวงอุดมไซ สปป.ลาว ซึ่งอยู่ห่างจากชายแดนราชอาณาจักรไทยบริเวณแก่งผาโต บ้านห้วยลึก อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ประมาณ ๙๖ กิโลเมตร [REDACTED] ชาวบ้านในพื้นที่บ้านห้วยลึก เห็นว่าหากมีการสร้างเขื่อนดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อบ้านห้วยลึกและหมู่บ้านอื่น ๆ ตามลำน้ำสาขาในเขตอำเภอเวียงแก่น และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และหากเขื่อนในสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งอยู่ตอนบนของเขื่อนปากแวงระบายน้ำลงมาปริมาณมาก จะก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร นอกจากนี้ผู้ร้องยังเห็นว่าโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแวงไม่มีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและผลกระทบข้ามพรมแดน และผู้ถูกร้องในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยในขณะนั้นไม่ได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึง และประชาชนไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการดังกล่าว จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่าพฤติการณ์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิชุมชน ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

/ สิทธิมนุษยชน ...

สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรดำเนินการตรวจสอบ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ต่อมาคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรสิ้นสุดวาระลงในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ อันเป็นวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ ตามคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงได้ดำเนินการต่อไปตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๑) รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย ด่วน ที่ ทส ๐๖๓๐/ว ๗๕ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงประธานอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร

๓) หนังสือผู้ถูกร้อง ด่วนมาก ที่ ทส ๐๖๓๐/ว ๒๓๖ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ และหนังสือ ด่วน ที่ ทส ๐๖๒๐/๑๖๕๙ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔) รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร การศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนของแม่น้ำโขง รวมทั้งการศึกษามลกระทบของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธาน โดยคณะกรรมการแม่น้ำโขง* ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๑

/ ๕. บันทึก ...

* การศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนของแม่น้ำโขง รวมทั้งการศึกษามลกระทบของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธาน เกิดขึ้นจากการที่นายกรัฐมนตรีของ ๔ ประเทศสมาชิกกลุ่มน้ำโขง ในคราวประชุมสุดยอดแม่โขง - ญี่ปุ่น ครั้งที่ ๓ ณ เมืองบาหลี เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ ได้มีมติให้มีการศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนของแม่น้ำโขง รวมทั้งการศึกษามลกระทบของโรงไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธาน ต่อมาคณะกรรมการแม่น้ำโขงจึงกำหนดให้มีการดำเนินการศึกษาเมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๑๘ ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ โดยมีเป้าหมายหลัก คือ กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลกระทบเชิงวิทยาศาสตร์

๕) บันทึกการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ บ้านปากอิง อำเภอยางชุมน้อย และบ้านห้วยลึก อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๑

๖) บันทึกการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๗) ข้อมูลที่สืบค้นได้จากเว็บไซต์ของสำนักงานศาลปกครอง กรณีกลุ่ม [REDACTED] ยื่นฟ้องผู้ถูกร้อง และคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย ต่อศาลปกครองกลาง กรณีคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ตามคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] ต่อมาศาลปกครองกลางได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง ตามคดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ทั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องของศาลปกครองกลางดังกล่าวเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ตามคำร้องที่ [REDACTED]

๘) ข้อมูลที่สืบค้นได้จากเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี^๒ เรื่องการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย โดยมอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย (Thai National Mekong Committee Secretariat : TNMCS)

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาจากคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า ประเทศไทยเป็นสมาชิกความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๓๘ (Mekong Agreement 1995) ซึ่งเป็นความตกลงร่วมกันของ ๔ ประเทศที่มีแม่น้ำโขงไหลผ่าน ได้แก่ ราชอาณาจักรไทย สปป.ลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยประเทศสมาชิกได้ตกลงร่วมกันที่จะใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม และเน้นย้ำถึงความตั้งใจในความร่วมมือและการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน การใช้ การอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องของกลุ่มแม่น้ำโขงในลักษณะที่เป็นการสร้างสรรค์

/ และเป็น ...

ด้านค่าใช้จ่ายทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ และผลประโยชน์จากการพัฒนาโครงการด้านทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่มีการวางแผนไว้ในเขตลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง และเพื่อชี้แจงต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ

^๒ เว็บไซต์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ เข้าถึงได้จาก https://cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3.jsp?top_serl=99331399

และเป็นประโยชน์ร่วมกัน ภายใต้การเคารพต่อข้อตกลงร่วมกันในการใช้น้ำ ในกรณีที่จะนำน้ำจากแม่น้ำโขงมาใช้ภายในลุ่มน้ำหรือภายนอกลุ่มน้ำ จะต้องดำเนินการกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า (Procedures for Notification, Prior Consultation and Agreement : PNPCA) ตามระเบียบปฏิบัติของคณะกรรมการแม่น้ำโขง เรื่อง การแจ้ง การปรึกษาหารือล่วงหน้า และข้อตกลง^๓ ซึ่งตามระเบียบปฏิบัติดังกล่าวกำหนดให้ประเทศเจ้าของโครงการจะต้องเสนอโครงการต่อคณะกรรมการแม่น้ำโขงเพื่อแจ้งให้ประเทศสมาชิกทราบและจะต้องดำเนินการกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าเพื่อรับข้อเสนอแนะและข้อห่วงกังวลจากประเทศสมาชิกไปพิจารณาประกอบการดำเนินโครงการ เมื่อปี ๒๕๕๙ สปป.ลาว กำหนดให้มีโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง ในพื้นที่แขวงอุดมไซ สปป.ลาว ห่างจาก

/ ชายแดน ...

^๓ แนวทางการดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติของคณะกรรมการแม่น้ำโขง เรื่อง การแจ้ง การปรึกษาหารือล่วงหน้า และข้อตกลง

๑. กรณีการผันน้ำจากแม่น้ำโขงมาใช้ภายในลุ่มแม่น้ำโขง

๑.๑ การใช้น้ำในฤดูน้ำมาก ประเทศสมาชิกใช้น้ำได้ โดยจะต้องทำการแจ้ง (Notification) ให้คณะกรรมการร่วมซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกจากประเทศภาคีทราบภายในเวลาที่เหมาะสม พร้อมแนบรายงานการศึกษาความเหมาะสม แผนปฏิบัติงาน แผนงานและข้อมูลที่มีอยู่

๑.๒ การใช้น้ำในฤดูแล้ง ประเทศสมาชิกสามารถใช้น้ำได้ในปริมาณที่สมเหตุสมผล และคำนึงถึงสิทธิการใช้น้ำของประเทศสมาชิกอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกจะต้องทำการปรึกษาหารือล่วงหน้า (Prior Consultation) ก่อนการดำเนินการพัฒนาโครงการ พร้อมแนบรายงานการศึกษาความเหมาะสม แผนปฏิบัติงาน แผนงานและข้อมูลที่มีอยู่ รวมทั้งข้อมูลเทคนิคเพิ่มเติมในเรื่องการใช้น้ำเพื่อประเมินผลกระทบ โดยประเทศสมาชิกอื่น ๆ ให้ความเห็นเกี่ยวกับโครงการเพื่อมุ่งหวังที่จะให้เกิดข้อยุติเกี่ยวกับความเห็น

๒. กรณีการผันน้ำจากแม่น้ำโขงมาใช้นอกลุ่มแม่น้ำโขง

๒.๑ การใช้น้ำในฤดูน้ำมาก ประเทศสมาชิกจะต้องทำการปรึกษาหารือล่วงหน้า (Prior Consultation) ก่อนการดำเนินการพัฒนาโครงการ

๒.๒ การใช้น้ำในฤดูแล้ง ประเทศสมาชิกจะต้องทำข้อตกลงเฉพาะ (Specific Agreement) สำหรับโครงการ ซึ่งข้อตกลงเฉพาะดังกล่าวต้องลงนามและเห็นชอบโดยสมาชิกทั้งหมดของคณะกรรมการร่วมและจะกำหนดเงื่อนไขที่ตกลงกัน เช่น ระยะเวลาการผันน้ำ ปริมาณการผันน้ำ เป็นต้น

๓. การปรึกษาหารือล่วงหน้า (Prior Consultation) เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกสามารถหารือและประเมินผลกระทบที่สำคัญที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการใช้น้ำในแม่น้ำโขงสายประธาน กระบวนการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันเกี่ยวกับเงื่อนไขสำหรับโครงการที่ต้องหลีกเลี่ยง ลดหรือบรรเทาผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะคุณภาพน้ำและปริมาณน้ำ ทั้งนี้ การปรึกษาหารือล่วงหน้าไม่ใช่กระบวนการอนุมัติโครงการ

๔. กระบวนการแจ้ง การปรึกษาหารือล่วงหน้า และข้อตกลง มิใช่กระบวนการอนุมัติหรือยับยั้งโครงการใช้น้ำที่เสนอ หรือการมีสิทธิเพียงฝ่ายเดียวในการใช้น้ำโดยประเทศสมาชิกใด ๆ โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น

๕. กระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้ามีกรอบระยะเวลาดำเนินการ ๖ เดือน นับจากวันที่ประเทศภาคีสมาชิกได้รับเอกสารโครงการของประเทศที่แจ้งความประสงค์จะดำเนินการกระบวนการครบถ้วน และสามารถขยายเวลาเพิ่มเติมได้ หากคณะกรรมการร่วม คณะกรรมการแม่น้ำโขง ให้ความเห็นชอบ

ชายแดนไทยบริเวณแก่งผาได บ้านห้วยลึก อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ประมาณ ๙๖ กิโลเมตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า โดย สปป.ลาว ได้เสนอโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง ต่อคณะกรรมการมาธิการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission : MRC) เพื่อให้จัดทำกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า (Procedures for Notification, Prior Consultation and Agreement : PNPCA) ตามระเบียบปฏิบัติของคณะกรรมการมาธิการแม่น้ำโขง เรื่อง การแจ้ง การปรึกษาหารือล่วงหน้า และข้อตกลง ต่อมาสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการมาธิการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission Secretariat : MRCS) ได้ส่งเอกสารโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงรวมถึงรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสังคมของโครงการดังกล่าวไปยังประเทศสมาชิก ๓ ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรไทย ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เพื่อให้ประเทศสมาชิกได้พิจารณาและเสนอข้อห่วงกังวล โดยกำหนดวันเริ่มต้นกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า คือ วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙ กระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าจะใช้เวลาในการดำเนินการทั้งหมด ๖ เดือน กล่าวคือ จะสิ้นสุดกระบวนการในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ในระหว่างดำเนินการกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการมาธิการแม่น้ำโขงได้จัดให้มีการประชุมให้ความรู้ระดับภูมิภาค จำนวน ๒ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ - ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ เมืองหลวงพระบาง สปป.ลาว มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๑๘๐ คน ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิก องค์กรอิสระ และผู้ที่สนใจทั่วไป และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๑๕๖ คน ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิก ประเทศคู่เจรจา หุ้นส่วนการพัฒนา องค์กรเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรอิสระ หน่วยงานที่ดำเนินการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำใน สปป.ลาว และองค์กรระหว่างประเทศ ผลจากการประชุมพบว่า มีข้อห่วงกังวลและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมในประเด็นต่าง ๆ เช่น ด้านอุทกวิทยาและชลศาสตร์ ด้านคุณภาพน้ำ ความสมบูรณ์และความหลากหลายของระบบนิเวศ ทางผ่านปลาและนิเวศการประมง ความปลอดภัย และการบริหารจัดการเขื่อนในกลุ่มแม่น้ำโขง การประเมินผลกระทบข้ามพรมแดน การเดินเรือ เป็นต้น ซึ่งข้อห่วงกังวลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ สปป.ลาว ที่เป็นประเทศเจ้าของโครงการจะต้องรับเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงรายงานทบทวนด้านเทคนิค

สำหรับราชอาณาจักรไทยนั้น ผู้ถูกร้องในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง แห่งชาติไทยในขณะนั้นได้จัดให้มีการให้ข้อมูลโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงแก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งอยู่ติดกับแม่น้ำโขง จำนวน ๔ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ วัดพระธาตุ ผาเงา อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ องค์การบริหารส่วน จังหวัดหนองคาย ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัด อุบลราชธานี และครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย โดยมี

/ ผู้เข้าร่วม ...

ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้ถูกร้อง กรมประมง กรมเจ้าท่า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมทั้งภาคประชาชนในพื้นที่ ๘ จังหวัดริมแม่น้ำโขง ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นและข้อห่วงกังวลในประเด็นต่าง ๆ เช่น ด้านการประมง ด้านผลกระทบข้ามพรมแดน ด้านมาตรการการลดหรือบรรเทาผลกระทบจากการสร้างเขื่อน ปริมาณน้ำไหลเทอกลับ การสะสมของตะกอนและการพัดพาตะกอน การเปลี่ยนแปลงมิติด้านชีวภาพและระบบนิเวศในแม่น้ำโขง กระบวนการมีส่วนร่วม บทบาทและนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นทางเอกสารและจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในเรื่องดังกล่าวหน่วยงานของรัฐได้ให้ความเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเห็นว่า ข้อมูลที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เจ้าของโครงการศึกษาเป็นข้อมูลที่ไม่ทันสมัยและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน กรมชลประทานเห็นว่า โครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงอาจส่งผลกระทบต่อระดับน้ำในแม่น้ำงาวและแม่น้ำอิงที่อยู่ในเขตรักษาอาณาจักรไทยจะมีระดับที่สูงขึ้นในช่วงฤดูน้ำหลาก ขณะที่กรมประมงมีข้อห่วงกังวลเรื่องผลกระทบต่อวงจรชีวิตของปลาในแม่น้ำโขงซึ่งส่วนใหญ่เป็นปลาอพยพ ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงได้รวบรวมข้อห่วงกังวลและข้อเสนอแนะของราชอาณาจักรไทยเพื่อเสนอต่อ สปป.ลาว ผ่านสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง

ต่อมาคณะกรรมการร่วมในคณะกรรมการแม่น้ำโขงได้ออกแถลงการณ์ร่วมกันต่อกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้าสำหรับโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงของ สปป.ลาว ซึ่งมีข้อเรียกร้องให้ สปป.ลาว พิจารณาใน ๘ ประเด็นดังนี้ ๑) ผลกระทบด้านอุทกวิทยาและชลศาสตร์ด้านเหนือและท้ายเขื่อน ๒) การไหลของตะกอนบริเวณเหนือเขื่อน ๓) การปรับปรุงทางปลาผ่าน ๔) การสร้างความเข้าใจผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม ๕) ผลกระทบด้านการเดินเรือ ๖) การจัดตั้งกลไกการสื่อสารในด้านต่าง ๆ เช่น ความปลอดภัยเขื่อน การระบายตะกอน ทางปลาผ่าน การประเมินผลด้านเศรษฐกิจ/สังคม ๗) ระบบการติดตาม และ ๘) การแบ่งปันข้อมูล นอกจากนี้เมื่อปี ๒๕๖๑ คณะกรรมการแม่น้ำโขงได้เผยแพร่รายงานการศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนของแม่น้ำโขง รวมทั้งการศึกษาผลกระทบของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธาน สรุปผลจากการศึกษาภาพจำลองจากการพัฒนาทรัพยากรน้ำในบริเวณลุ่มน้ำโขงตอนล่างปรากฏว่า การพัฒนาทรัพยากรน้ำหรือโครงการต่าง ๆ ในแม่น้ำโขงสายประธานอาจส่งผลกระทบต่อประเทศสมาชิกลุ่มน้ำโขงตอนล่างทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางอาหาร การเกษตรกรรม การประมง เป็นต้น

ภายหลังจากสิ้นสุดกระบวนการปรึกษาหารือล่วงหน้า ผู้ถูกร้องได้แจ้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อดำเนินโครงการสำรวจภูมิประเทศเพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่เสี่ยงต่อน้ำท่วมจังหวัดเชียงราย จากการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง สปป.ลาว โดยได้มีการสำรวจค่าพิกัดทั้งทางราบและทางตั้งเพื่อหาค่าระดับและตำแหน่งในการปักหมุดหลักฐานอ้างอิงระดับน้ำตั้งแต่พื้นที่บริเวณสบกก อำเภอยางแสน ไปจนถึงแก่งผาได รวมระยะทางประมาณ ๑๑๙ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงต่อน้ำท่วมจำนวน ๒๗ หมู่บ้าน ตามแนวแม่น้ำโขงฝั่งราชอาณาจักรไทย จากการสำรวจพบว่า มี ๒ หมู่บ้านที่น้ำท่วมกังวล คือ หมู่บ้านห้วยลึก และหมู่บ้านแจมปอง ซึ่งมีระดับใกล้เคียงกับระดับกักเก็บน้ำหน้าเขื่อนที่ สปป.ลาว ได้แจ้งไว้ คือ ระดับ ๓๔๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง นอกจากนี้ยังได้มีการเชื่อมต่อข้อมูลเข้ากับระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อประกอบการจัดทำแผนป้องกันภัยในระดับพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้มีการจัดทำฐานข้อมูลในรูปแบบ Application เพื่อให้ประชาชนและเครือข่ายในพื้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ทั้งนี้ ข้อมูลจากการศึกษาจะใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนการพูดคุยเจรจากับ สปป.ลาว เพื่อกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง นอกจากนี้ผู้ถูกร้องยังได้ดำเนินโครงการสร้างเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อการสนับสนุนการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำในแม่น้ำโขงสายประธานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายร่วมในการทำงานและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจ เก็บข้อมูล และแจ้งเตือนภัย ปัจจุบันโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงยังไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากยังไม่ได้ข้อยุติ โดยเฉพาะในประเด็นน้ำไหลเทอกลับซึ่งอาจมีผลกระทบต่อราชอาณาจักรไทยในพื้นที่จังหวัดเชียงราย รวมทั้งราชอาณาจักรไทยยังไม่ได้มีการเจรจาซื้อขายไฟฟ้าจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติทำหน้าที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยแทนผู้ถูกร้อง เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจะเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ซึ่งในพื้นที่ที่มีการร้องเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำกกและโขง (ภาคเหนือ)

เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ กลุ่ม [REDACTED] ได้ยื่นฟ้องผู้ถูกร้องและคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย เป็นคดีต่อศาลปกครองกลาง กรณีคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งว่าการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำปากแบง เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

/ ให้ผู้ ...

ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้งแจ้งข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับโครงการดังกล่าวก่อนที่จะดำเนินการก่อสร้างหรือก่อนที่จะมีการลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ และแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนให้สอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามรับฟังความคิดเห็นให้ครอบคลุมทุกจังหวัดที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาแม่น้ำโขง ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามทบทวนและคัดค้านการก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำปากแบง และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชะลอการลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้าจากโครงการดังกล่าว ตามคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] ต่อมาศาลปกครองกลางได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง ตามคดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องของศาลปกครองกลางดังกล่าวเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ตามคำร้องที่ [REDACTED]

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องของศาลปกครองกลาง ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ตามคำร้องที่ [REDACTED] ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกันกับเรื่องที่ตรวจสอบ จึงเป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ (๑) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่องหากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เห็นควรยุติเรื่อง

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงซึ่งเป็นแม่น้ำระหว่างประเทศที่ไหลผ่านทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของราชอาณาจักรไทย และประชาชนได้พึ่งพาอาศัยในการใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งการอุปโภคบริโภค การประมง การชลประทาน เกษตรกรรม การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีพและวิถีชีวิตของบุคคลและชุมชนที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำโขงแม่น้ำโขงจึงถือว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นทรัพยากรร่วมของทุกคน^๔ ซึ่งจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า ผลจากการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคประชาชน ส่วนใหญ่ล้วน

/ มีข้อ ...

^๔ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ข้อ ๒ (๒) เพื่อจุดมุ่งหมายของตน ประชาชาติทั้งปวงอาจจัดการโภคทรัพย์และทรัพยากรธรรมชาติของตนได้อย่างเสรี โดยไม่กระทบต่อพันธกรณีใด ๆ อันเกิดจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ร่วมกันและกฎหมายระหว่างประเทศ ประชาชาติจะไม่ถูกลิดรอนวิถีทางยังชีพของตนไม่ว่าในกรณีใด

มีข้อห่วงกังวลถึงผลกระทบข้ามพรมแดนที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการในแม่น้ำโขงทั้งด้าน อุตสาหกรรม ชลศาสตร์ การประมง การเดินเรือ และระบบนิเวศ นอกจากนี้ยังมีข้อห่วงกังวลจากหน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้องภายในราชอาณาจักรไทย เช่น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมได้แสดงข้อห่วงกังวลในประเด็นการจัดทำรายงานการศึกษาด้านต่าง ๆ ของโครงการไฟฟ้า พลังน้ำเขื่อนปากแบง เนื่องจากเห็นว่าข้อมูลที่น่ามาใช้ไม่เป็นปัจจุบัน จึงอาจส่งผลให้การวิเคราะห์ ผลกระทบไม่ตรงกับความเป็นจริง ในขณะที่กรมชลประทานได้แสดงข้อห่วงกังวลว่า โครงการดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อระดับน้ำบริเวณปากแม่น้ำงาว และแม่น้ำอิง ซึ่งอาจทำให้ปัญหาอุทกภัยของกลุ่มน้ำอิง ในพื้นที่อำเภอเชียงของ อำเภอขุนตาล และอำเภอเทิง และกลุ่มน้ำงาวในพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัด เชียงราย เพิ่มสูงขึ้นได้ สำหรับกรมประมงได้แสดงข้อห่วงกังวลในประเด็นด้านการประมงและความ หลากหลายทางชีวภาพ เนื่องจากปลาในแม่น้ำโขงเป็นปลากลุ่มอพยพ (เดินทางและวางไข่) และอยู่ พักอาศัยชั่วคราวตามลำน้ำสาขา หากมีการพัฒนาโครงการดังกล่าวก็อาจส่งผลกระทบต่อวงจรชีวิต และอาจทำให้สัตว์น้ำเหล่านั้นมีจำนวนลดลงหรือสูญหายได้ นอกจากนี้ผลการสำรวจของ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามโครงการสำรวจภูมิประเทศเพื่อกำหนดขอบเขต พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมจังหวัดเชียงราย จากการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง สปป.ลาว มี ๒ หมู่บ้านซึ่งมีระดับความสูงใกล้เคียงกับระดับกักเก็บน้ำหน้าเขื่อนปากแบง ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม ในฤดูน้ำหลากหรือกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน เนื่องจากแม่น้ำโขงในพื้นที่จังหวัดเชียงรายอยู่ระหว่าง โครงการเขื่อนจิ่งหงของสาธารณรัฐประชาชนจีนและเขื่อนปากแบงของ สปป.ลาว ประกอบกับรายงาน การศึกษาการบริหารจัดการและการพัฒนาที่ยั่งยืนของแม่น้ำโขง รวมทั้งการศึกษาผลกระทบของ โครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธานของคณะกรรมการแม่น้ำโขงพบว่า การพัฒนา ทรัพยากรน้ำในแม่น้ำโขงสายประธานอาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อระบบนิเวศริมฝั่งแม่น้ำและ ความมั่นคงทางอาหาร เช่น การส่งผ่านธาตุอาหารและตะกอนไปยังพื้นที่ท้ายน้ำจะลดลง การลดลงของ ปริมาณตะกอนและการขึ้นลงของระดับน้ำในเขตลุ่มน้ำโขงตอนล่างจะส่งผลให้เกิดการกัดเซาะของตลิ่ง และท้องน้ำเพิ่มสูงขึ้น หากมีการก่อสร้างอันเนื่องมาจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำบนแม่น้ำโขงสายประธาน หรือการก่อสร้างสิ่งกีดขวางการอพยพของปลาอาจจะส่งผลกระทบให้แม่น้ำโขงกลายเป็นทะเลสาบน้ำลึก ตั้งแต่บริเวณอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ไปจนถึงจังหวัดกระแจะ ราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นว่า หากมีการก่อสร้างโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง ในแม่น้ำโขงอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแม่น้ำโขง การดำรงชีพ วิถีชีวิต และการประกอบอาชีพ ประมงและเกษตรกรรมของประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่จังหวัดที่อยู่ติดกับแม่น้ำโขง แม้การก่อสร้างโครงการดังกล่าวจะอยู่ในเขตพื้นที่อธิปไตยของ สปป.ลาว แต่ผลกระทบจากโครงการ ดังกล่าวย่อมเกิดขึ้นกับราชอาณาจักรไทยซึ่งมีภูมิประเทศพื้นที่ชายแดนติดกัน และโครงการดังกล่าวอยู่

ห่างจากราชอาณาจักรไทยเพียง ๔๖ กิโลเมตร รัฐบาลไทยจึงมีหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครอง และบริหารจัดการผลกระทบจากการพัฒนาโครงการดังกล่าวตามหน้าที่ของรัฐที่ถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ (๒)^๕ ในชั้นนี้ จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ดังนี้

๔.๑ คณะรัฐมนตรีควรกำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณารับซื้อพลังงานจากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบง ตระหนักถึงข้อห่วงกังวลของทุกภาคส่วนที่มีต่อโครงการดังกล่าว โดยนำหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน : การปฏิบัติตามกรอบการคุ้มครอง เคารพ และเยียวยา (UNGPs : United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights : Implementing the Protect, Respect and Remedy Framework (2011)) ไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาประกอบการตัดสินใจ เนื่องจากการซื้อขายพลังงานดังกล่าวมีลักษณะเป็นการตอบแทนผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจจากโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการตัดสินใจดำเนินไปโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน

๔.๒ คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยควรพิจารณาแนวทางในการเสนอให้ สปป.ลาว สร้างความมั่นใจ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบการจัดทำบันทึกข้อตกลงหรือวิธีการอื่นใดเป็นกรณีพิเศษว่าการดำเนินโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากแบงจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนทั้งสองริมฝั่งแม่น้ำโขงหรือต่อระบบนิเวศและระดับน้ำในแม่น้ำโขงสายประธาน โดยเฉพาะข้อห่วงกังวลใน ๘ ประเด็นหลักที่คณะกรรมการร่วมในคณะกรรมการจัดการแม่น้ำโขงได้ออกแถลงการณ์ร่วมกัน^๖

๔.๓ คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ควรพิจารณากระดับความสำคัญของแม่น้ำโขง โดยการจัดทำแผนอนุรักษ์ระบบนิเวศและวิถีชีวิตริมฝั่งแม่น้ำโขง ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ

/ ตามเป้า ...

^๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๕๗ รัฐต้อง

๑) ๒) ๓) ๔) ๕) ๖) ๗) ๘) ๙) ๑๐) ๑๑) ๑๒) ๑๓) ๑๔) ๑๕) ๑๖) ๑๗) ๑๘) ๑๙) ๒๐) ๒๑) ๒๒) ๒๓) ๒๔) ๒๕) ๒๖) ๒๗) ๒๘) ๒๙) ๓๐) ๓๑) ๓๒) ๓๓) ๓๔) ๓๕) ๓๖) ๓๗) ๓๘) ๓๙) ๔๐) ๔๑) ๔๒) ๔๓) ๔๔) ๔๕) ๔๖) ๔๗) ๔๘) ๔๙) ๕๐) ๕๑) ๕๒) ๕๓) ๕๔) ๕๕) ๕๖) ๕๗) ๕๘) ๕๙) ๖๐) ๖๑) ๖๒) ๖๓) ๖๔) ๖๕) ๖๖) ๖๗) ๖๘) ๖๙) ๗๐) ๗๑) ๗๒) ๗๓) ๗๔) ๗๕) ๗๖) ๗๗) ๗๘) ๗๙) ๘๐) ๘๑) ๘๒) ๘๓) ๘๔) ๘๕) ๘๖) ๘๗) ๘๘) ๘๙) ๙๐) ๙๑) ๙๒) ๙๓) ๙๔) ๙๕) ๙๖) ๙๗) ๙๘) ๙๙) ๑๐๐)

๑) ๒) ๓) ๔) ๕) ๖) ๗) ๘) ๙) ๑๐) ๑๑) ๑๒) ๑๓) ๑๔) ๑๕) ๑๖) ๑๗) ๑๘) ๑๙) ๒๐) ๒๑) ๒๒) ๒๓) ๒๔) ๒๕) ๒๖) ๒๗) ๒๘) ๒๙) ๓๐) ๓๑) ๓๒) ๓๓) ๓๔) ๓๕) ๓๖) ๓๗) ๓๘) ๓๙) ๔๐) ๔๑) ๔๒) ๔๓) ๔๔) ๔๕) ๔๖) ๔๗) ๔๘) ๔๙) ๕๐) ๕๑) ๕๒) ๕๓) ๕๔) ๕๕) ๕๖) ๕๗) ๕๘) ๕๙) ๖๐) ๖๑) ๖๒) ๖๓) ๖๔) ๖๕) ๖๖) ๖๗) ๖๘) ๖๙) ๗๐) ๗๑) ๗๒) ๗๓) ๗๔) ๗๕) ๗๖) ๗๗) ๗๘) ๗๙) ๘๐) ๘๑) ๘๒) ๘๓) ๘๔) ๘๕) ๘๖) ๘๗) ๘๘) ๘๙) ๙๐) ๙๑) ๙๒) ๙๓) ๙๔) ๙๕) ๙๖) ๙๗) ๙๘) ๙๙) ๑๐๐)

(๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พัฒนา บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๖ ๒ หน้า ๖

ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ หลังปี ๒๕๕๘ ถึงปี ๒๕๗๓ (Sustainable Development Goals : SDGs post-2015-2030) เป้าหมายที่ ๖ และเป้าหมายที่ ๑๕ ที่มุ่งเน้นการปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับน้ำ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรบนบกอย่างยั่งยืน และในการดำเนินการต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

๕. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง และให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามข้อ ๔.๑ ถึงข้อ ๔.๓ ของรายงานฉบับนี้ ต่อคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) เพื่อดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายวัส ติงสมิตร

นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์

นายสมณ พรหมรส

นางสาวอารีวรรณ จตุทอง

นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ

นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ